

Eva Hadravová se ve své bakalářské práci věnuje recitaci, a to teoretickému i praktickému pohledu, přičemž odrazovým můstkem pro její úvahy se jí stává připravený a realizovaný projekt osmi vyučovacích lekcí vedených se skupinkou dětí mladšího školního věku. Eva si téma volí na základě své vlastní bohaté zkušenosti interpretační a počáteční zkušenosti coby učitelky dramatické výchovy či porotkyně recitačních přehlídek. Recitace, resp. umělecký přednes, je v pravém slova smyslu autorčiným tématem a její rozhodnutí mapovat jej z didaktického pohledu je tedy velmi přirozené.

Práce má logickou a promyšlenou strukturu. V teoretické části si autorka vydefinovala 8 témat, které jsou buď důležitými milníky na cestě recitátora k recitačnímu výkonu (např. dramaturgie výběru textu, veřejné vystoupení), nebo jevy (např. představivost) a technické dovednosti (např. dech, hlas), s nimiž by recitátor měl vědomě hospodařit (otázkou je, zda s nimi musí vědomě nakládat už začínající recitátor mladšího školního věku). V praktické části je potom zaznamenáno 8 lekcí přednesu s dětmi, které námětově kopírují 8 témat z teoretické části této práce.

Úvod práce má jemně reportážní charakter (autorka mluví o svém plánu i mluvnicky v budoucím čase), takže se práce stává čtenářsky poutavou, i když pochopitelně jde o odborný styl naplněný ve všech svých parametrech. Teoretická část se opírá o prostudování široké škály odborné literatury, z níž autorka hojně a vhodně cituje, praktická část zase přináší popis každé aktivity ze tří úhlů pohledu – zadání aktivity, očekávání učitelky, popis reálného průběhu aktivity.

V kapitolách postupně procházíme těmito okruhy: **Dramaturgie** (přičemž je tím spíše míněn výběr textu k recitaci s ohledem na věk a osobnost dítěte i příležitost, pro kterou je text volen, a dále s ohledem na vhodnost textu k „hlasité“ prezentaci – nejde tedy o úvahy o úpravách, kombinacích či adaptacích textů); **Představivost; Emoce; Dech; Hlas; Těžiště; Kontakt; Reflexe; Závěrečné vystoupení**. Z takto definovaných okruhů by se mohlo jevit, že se práce zabývá až příliš technickou stránkou přednesu. Při aktivitách s dětmi, které námětově vycházejí ze zmíněných okruhů, ale autorka průběžně stimuluje dětskou představivost a pracuje s motivy z jednotlivých vybraných básniček, čímž dostatečně vyvažuje zdánlivě upozaděnou významovou stránku (stránku porozumění textu, rozboru textu, budování představového filmu). Otázkou ovšem je, zda by vedle samostatně vyčleněného zkoumání hlasu a dechu (kam spadá také artikulace a jiné součásti hlasotvorby) neměl být (a to klidně ve stejné míře obecnosti) adekvátní prostor věnován také celkově tělové průpravě a především textovým aspektům jako je (pro přednes zcela stěžejní) vztah mezi recitátorem a vypravěčem (resp. lyrickým subjektem).

Z popisu lekcí vedených s dětmi je zřejmé, že prostoru na individuální práci s jednotlivci nad zvolenými texty bylo opravdu málo, ale bylo nutné v tomto ohledu udělat kompromis. Autorka individuální práci věnovala vždy závěrečnou část lekce (lekce trvaly až na jednu výjimku 45 minut). Popsané skupinové aktivity mají logickou strukturu a ukazují, že přednes lze v jeho obecných rovinách vést i ve skupince dětí. Bylo by velmi cenné (i když by tím text rozsahově značně zbytněl a nebylo to ani záměrem autorky), kdyby v bakalářské práci mohlo být více prostoru věnováno právě popisu práce individuální, tedy závěrečných fází lekcí, kdy byl vyčleněn prostor pro práci s konkrétními žáky a konkrétními texty. Několik odstavců (např. str. 46) dokumentuje tento proces jako aktivitu, kdy dítě zkouší svůj text recitovat a učitel se snaží vést svými otázkami a komentáři výkon ke zvědomování právě té oblasti přednesu, kterou ten den aktivovala i skupinová práce. Vždy ale stimuly učitele vedou ke zpřesňování představy dítěte, ke vztahování textových motivů k tomu, co dítě zná a dokáže si představit. V porovnání s těmito popisy jsou informačně méně zajímavé zmínky o praktické

organizaci hodin (jako je např. předávání dětí družinářce), i když i ty zase dobře dokreslují spíše náročné podmínky, v nichž byl projekt realizován.

Jako velmi důležitou vnímám kapitolu (kapitoly) věnovanou kontaktu recitátora s divákem a vynikající je i sama skutečnost, že se podařilo vytvořit dětem příležitost pro veřejné (veřejná) vystoupení a současně i pro „zasvěcené diváctví“.

V závěru by mohlo být více „konkrétních zobecnění“, k čemu autorka na základě zkušenosti s dětmi došla. Tím míním, že by důkladné popisy z těla práce mohly být v závěru více analyticky propojeny a zhodnoceny, aby nepřevažoval dojem popisnosti. Práce by také mohla (pro méně zasvěcené čtenáře) explicitněji pojmenovat vztah recitace k dramatické výchově, i když není pochyb, že právě struktura každé jednotlivé lekce je navržena jako dramatickévýchovná lekce s dostatkem prostoru pro rolovou hru; definovat tento vztah by na tomto místě bylo dobré právě proto, že ačkoliv jde o přednes, který učitelé dramatické výchovy často vnímají jako předmět, který lze učit pouze a jedině individuálně, přináší autorka této práce návrh fungujících lekcí, které postihují ty aspekty přednesu, které lze zobecnit a učit skupinově, lze dokonce skupiny využít k efektivnějším metodám učení.

Práci celkově vnímám jako poctivě připravenou a promyšlenou. Projekt vedený s dětmi by bylo skvělé zopakovat a porovnat s dosavadními výsledky. V tomto ohledu je práce velmi přínosnou, otevírající prostor pro další bádání na tomto poli. To ostatně dokazují mé četné komentáře, co by ještě bylo možné v práci dále rozvíjet. Ty ovšem míří nad rámec možného rozsahu (jak tematického, tak formálního) bakalářské práce.

Co se týká naší spolupráce, Eva Hadravová patří k lidem, kteří pracují velmi samostatně, orientují se ve zvoleném tématu i v odborné literatuře, konzultují již promyšlenou koncepci, kterou jsou schopni velmi samostatně rozvíjet a dát jí definitivní podobu s minimálními zásahy zvenčí.

Doporučuji práci k obhajobě.

Navrhuji hodnocení B.

Gabriela Zelená Sittová